

**Politikai identitás
Magyarországon a XXI. században**

Csepeli György

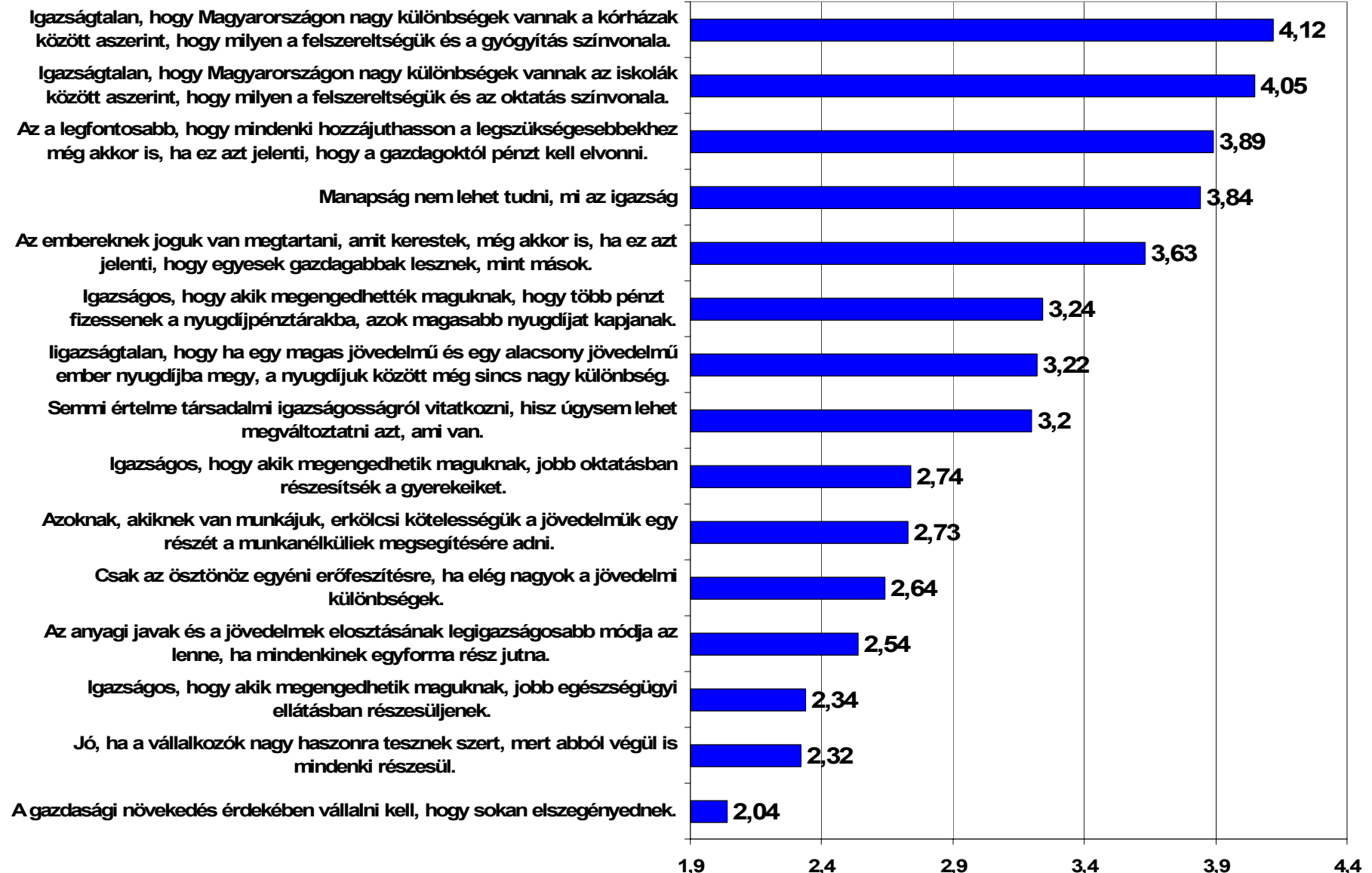
Pécs, 2007.06.22.

Ideáltípusok

- Liberális
- Konzervatív
- Szocialista
- Radikális jobb
- Radikális bal
- Zöld

Értékek

Átlagok: 1: egyáltalán nem ért egyet; 5: teljesen egyetért

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Érték faktorok

Faktoranalízist (rotált Maximum Likelihood) használva, hat faktorra illeszkedett a 15 változó. A hat faktor az eredeti változók információtartalmának 59,95%-át őrizte meg. A változók kommunalitása minden esetben megfelelő volt. A rotált faktorsúlyok alapján a következő faktorok álltak elő:

Egyenlőtlenségpárti faktoron ülnek a következő itemek: 'igazságos, hogy akik megengedhetik maguknak, jobb oktatásban részesítsék a gyerekeiket'; 'igazságos, hogy akik megengedhetik maguknak, jobb egészségügyi ellátásban részesüljenek'

Egyenlőségpárti faktoron ülnek a következő itemek: 'az a legfontosabb, hogy mindenki hozzájuthasson a legszükségesebbekhez még akkor is, ha ez azt jelenti, hogy a gazdagoktól pénzt kell elvonni'; 'igazságtalan, hogy Magyarországon nagy különbségek vannak az iskolák között aszerint, hogy milyen a felszereltségük és az oktatás színvonala'; 'igazságtalan, hogy ha egy magas jövedelmű és egy alacsony jövedelmű ember nyugdíjba megy, a nyugdíjuk között még sincs nagy különbség'; 'igazságtalan, hogy Magyarországon nagy különbségek vannak a kórházak között aszerint, hogy milyen a felszereltségük és a gyógyítás színvonala'

Spirituális-szocialista faktoron ül a következő item: 'azoknak, akiknek van munkájuk, erkölcsi kötelességük a jövedelmük egy részét a munkanélküliek megsegítésére adni'

Dogmatikus-liberális faktoron ülnek a következő itemek: 'csak az ösztönöz egyéni erőfeszítésre, ha elég nagyok a jövedelmi különbségek'; 'a gazdasági növekedés érdekében vállalni kell, hogy sokan elszegényednek'; 'jó, ha a vállalkozók nagy haszonra tesznek szert, mert abból végül is mindenki részesül';

Agnosztikus faktoron ülnek a következő itemek: 'semmi értelme társadalmi igazságosságról vitatkozni, hisz úgysem lehet megváltoztatni azt, ami van'; 'manapság nem lehet tudni, mi az igazság'

Öngondoskodó faktoron ülnek a következő itemek: 'az anyagi javak és a jövedelmek elosztásának legigazságosabb módja az lenne, ha mindenkinek egyforma rész jutna' (negatív súllyal); az embereknek joguk van megtartani, amit kerestek, még akkor is, ha ez azt jelenti, hogy egyesek gazdagabbak lesznek, mint mások'; 'igazságos, hogy akik megengedhették maguknak, hogy több pénzt fizessenek a nyugdíjpénztárakba, azok magasabb nyugdíjat kapjanak'

Érték clustererek

K-means cluster analízist használva, az előbbi hat faktorból négy klaszter állt elő, amelyek a stabil klaszter középpontoknak és a megfelelő esetszámoknak köszönhetően jól csoportosítják a megkérdezetteket.

	Cluster			
	Szocialista	Negatív	Kapitalista	Anti-szocialista
Egyenlőtlenségpárti faktor	-,61365	-,62471	,51442	,91381
Egyenlőségpárti faktor	,39103	-,15262	-,38462	,19664
Spirituális-szocialista faktor	,90467	-,90319	,51167	-,78647
Dogmatikus-liberális faktor	-,22587	-,20549	,62517	-,29831
Agnosztikus faktor	,04041	-,12961	-,07778	,21775
Öngondoskodó faktor	-,09340	-,05168	-,05723	,27159

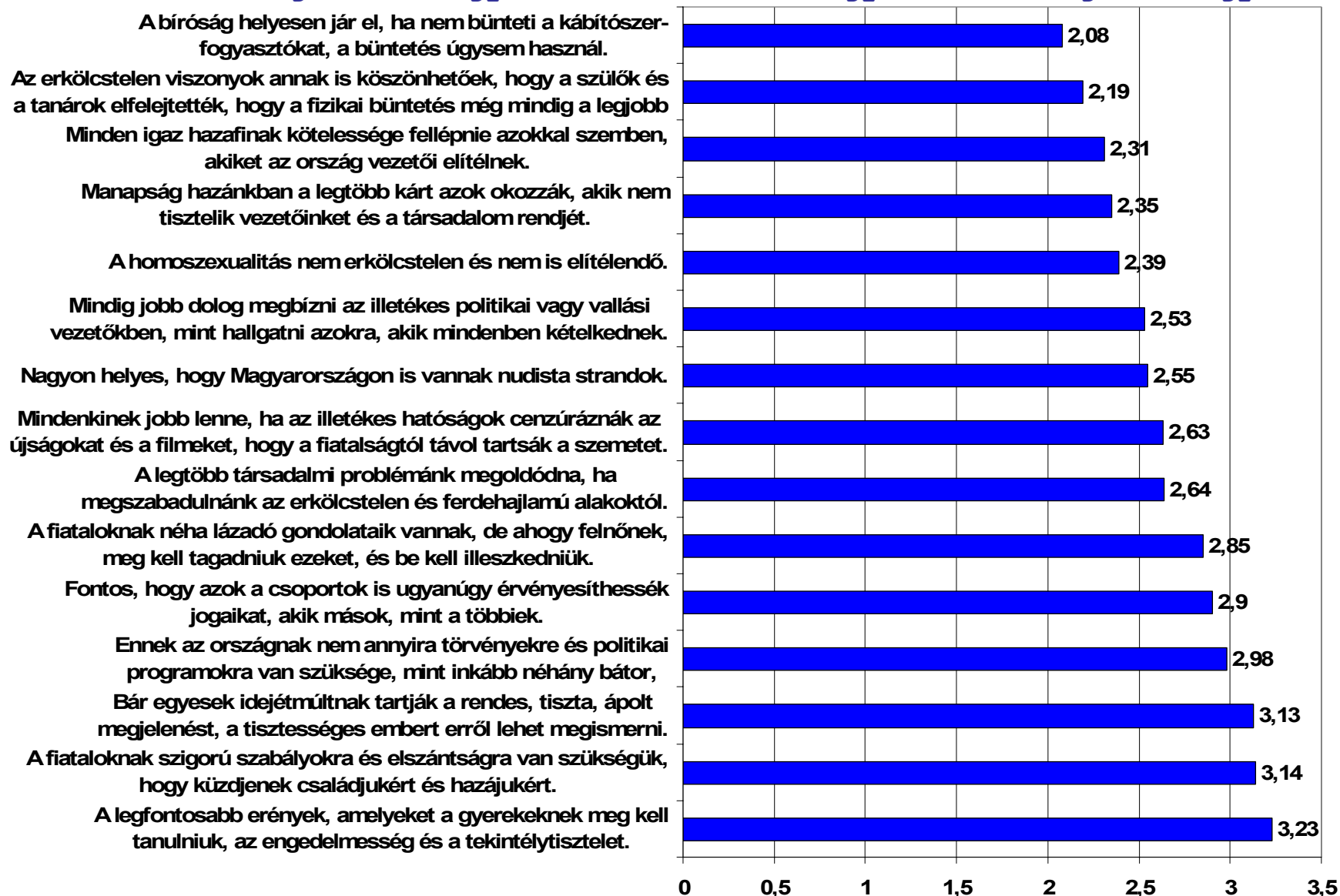
Elemszám/gyakoriság   326/21,8%   306/20,4%   334/22,2%   241/16,1%

Adathiány: 293/19,5%

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Karaktertípusok

Átlagok: 1: egyáltalán nem ért egyet; 4: teljesen egyetért

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Tolerancia főkomponens

Megmagyarázott variancia: 45,697%

	Kommunalitás	Faktorsúlyok
A homoszexualitás nem erkölcstelen és nem is elítélendő.	0,639	0,799
Fontos, hogy azok a csoportok is ugyanúgy érvényesíthessék jogaikat, akik mások, mint a többiek.	0,57	0,755
A bíróság helyesen jár el, ha nem bünteti a kábítószer-fogyasztókat, a büntetés ügysem használ.	0,279	0,529
Nagyon helyes, hogy Magyarországon is vannak nudista strandok.	0,34	0,583

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Autoriter főkomponens

Megmagyarázott variancia: 36,39%

	Kommunalitás	Faktorsúlyok
Mindig jobb dolog megbízni az illetékes politikai vagy vallási vezetőkben, mint hallgatni azokra, akik mindenben kételkednek.	0,25	0,5
A legfontosabb erények, amelyeket a gyerekeknek meg kell tanulniuk, az engedelmesség és a tekintélytisztelet.	0,331	0,576
Minden igaz hazafinak kötelessége fellépnie azokkal szemben, akiket az ország vezetői elítélnek.	0,516	0,718
Manapság hazánkban a legtöbb kárt azok okozzák, akik nem tisztelik vezetőinket és a társadalom rendjét.	0,453	0,673
A fiataloknak néha lázadó gondolataik vannak, de ahogy felnőnek, meg kell tagadniuk ezeket, és be kell illeszkedniük.	0,319	0,565
Az erkölcstelen viszonyok annak is köszönhetőek, hogy a szülők és a tanárok elfelejtették, hogy a fizikai büntetés még mindig a legjobb módja a nevelésnek.	0,361	0,601
Mindenkinek jobb lenne, ha az illetékes hatóságok cenzúráznák az újságokat és a filmeket, hogy a fiatalságtól távol tartsák a szemetet.	0,311	0,558
A legtöbb társadalmi problémánk megoldódna, ha megszabadulnánk az erkölcstelen és ferdehajlamú alakoktól.	0,369	0,608

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Konzervatív főkomponens

Megmagyarázott variancia: 51,78%

	Kommunalitás	Faktorsúlyok
Bár egyesek idejétmúltnak tartják a rendes, tiszta, ápoltság megjelenést, a tisztességes embert erről lehet megismerni.	0,403	0,635
Ennek az országnak nem annyira törvényekre és politikai programokra van szüksége, mint inkább néhány bátor, fáradhatatlan, és odaadó vezetőre, akikben a nép megbízik.	0,518	0,72
A fiataloknak szigorú szabályokra és elszántságra van szükségük, hogy küzdjenek családjukért és hazájukért.	0,633	0,796

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Társadalmi karaktertípusok

	Cluster		
	Inkonzisztens	Toleráns	Autoriter-konzervatív
Tolerancia főkomponens	,65627	,41249	-1,04700
Autoriter főkomponens	,48920	-,95248	,48632
Konzervatív főkomponens	,38114	-,89094	,48632

Elemzés/gyakoriság

362/24,1%

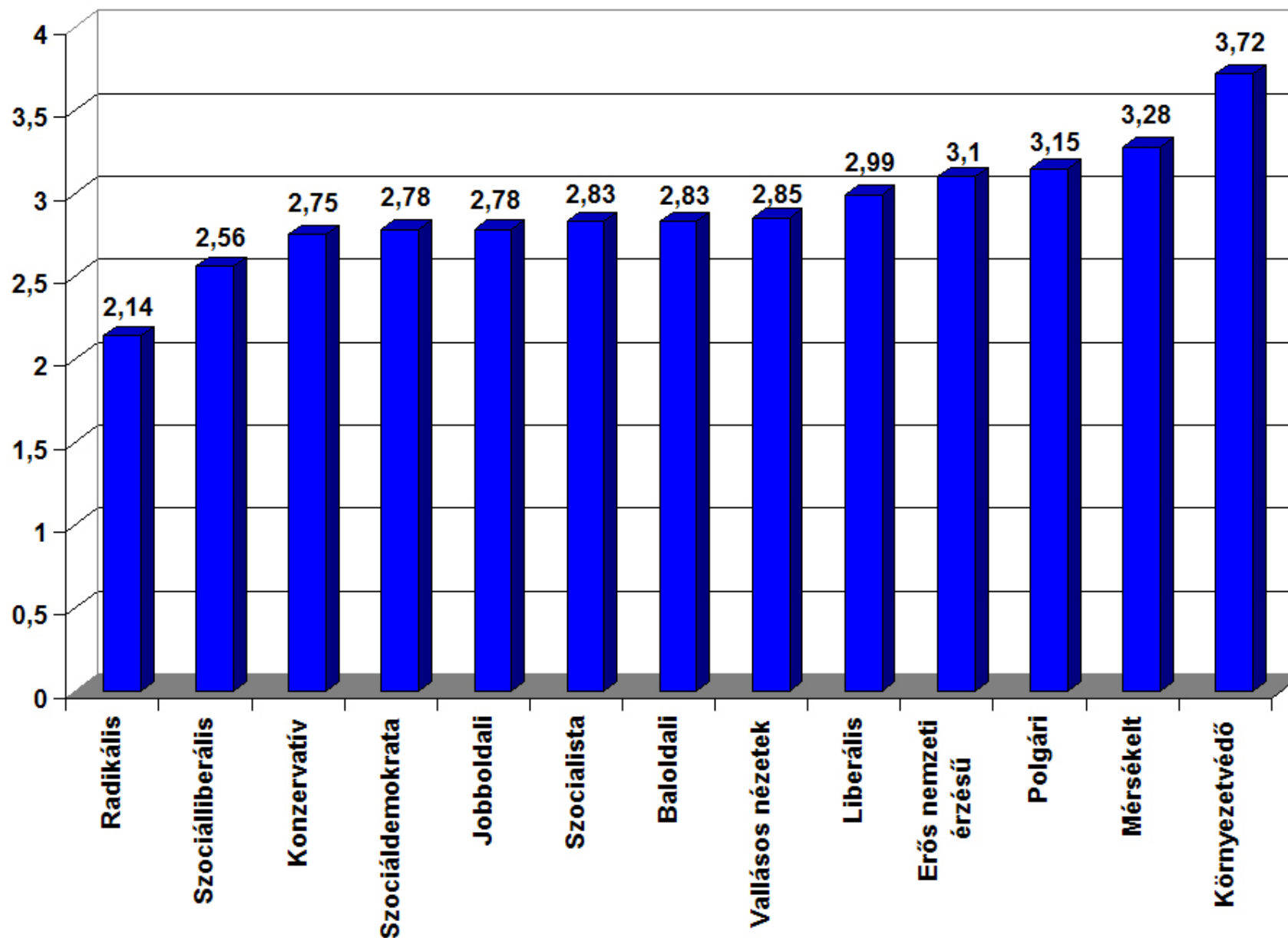
356/23,7%

346/23,0%

Adathiány: 436/29,1%

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

*Mennyire érzi Önhöz közelállónak ezeket a nézeteket?
átlagok (1: nagyon távol áll... 5: nagyon közel áll)*

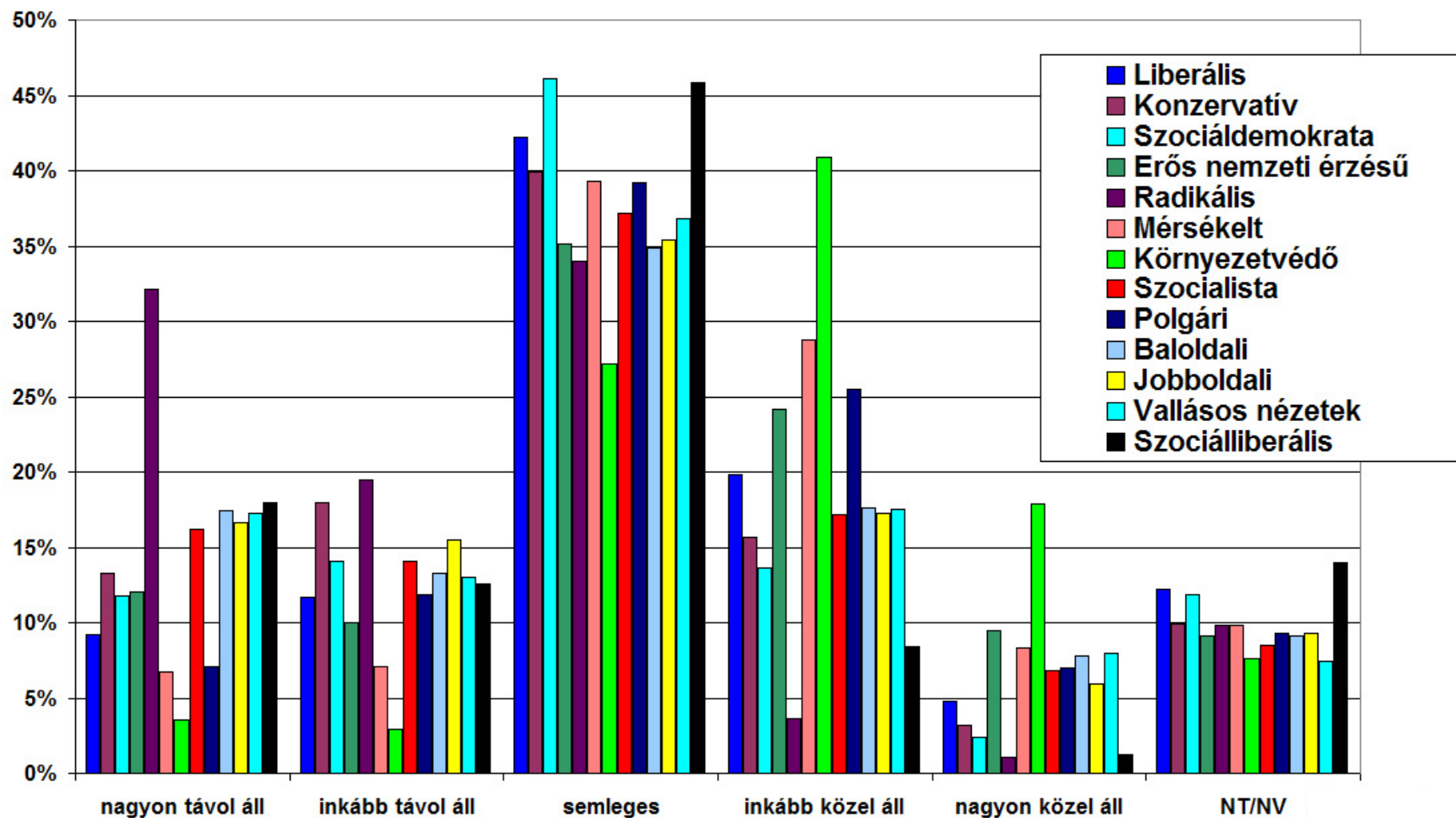
Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Politikai identitás faktorok

	FAKTOROK			
NÉZETEK	Baloldali	Konzervatív	Liberális	Zöld
Liberális	0,035	-0,054	0,555	0,183
Konzervatív	0,032	0,646	-0,082	0,188
Szociáldemokrata	0,385	0,342	0,457	0,101
Erős nemzeti érzésű	-0,092	0,449	-0,026	0,399
Radikális	0,017	0,469	0,168	-0,025
Mérsékelt	0,063	0,152	0,123	0,413
Környezetvédő	-0,038	0,041	0,118	0,926
Szocialista	0,789	0,117	0,36	0,122
Polgári	-0,492	0,315	0,108	0,259
Baloldali	0,817	0,106	0,308	0,066
Jobboldali	-0,624	0,365	0,095	0,047
Vallásos nézetek	-0,124	0,447	0,142	0,106
Szociálliberális	0,187	0,253	0,721	0,016

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

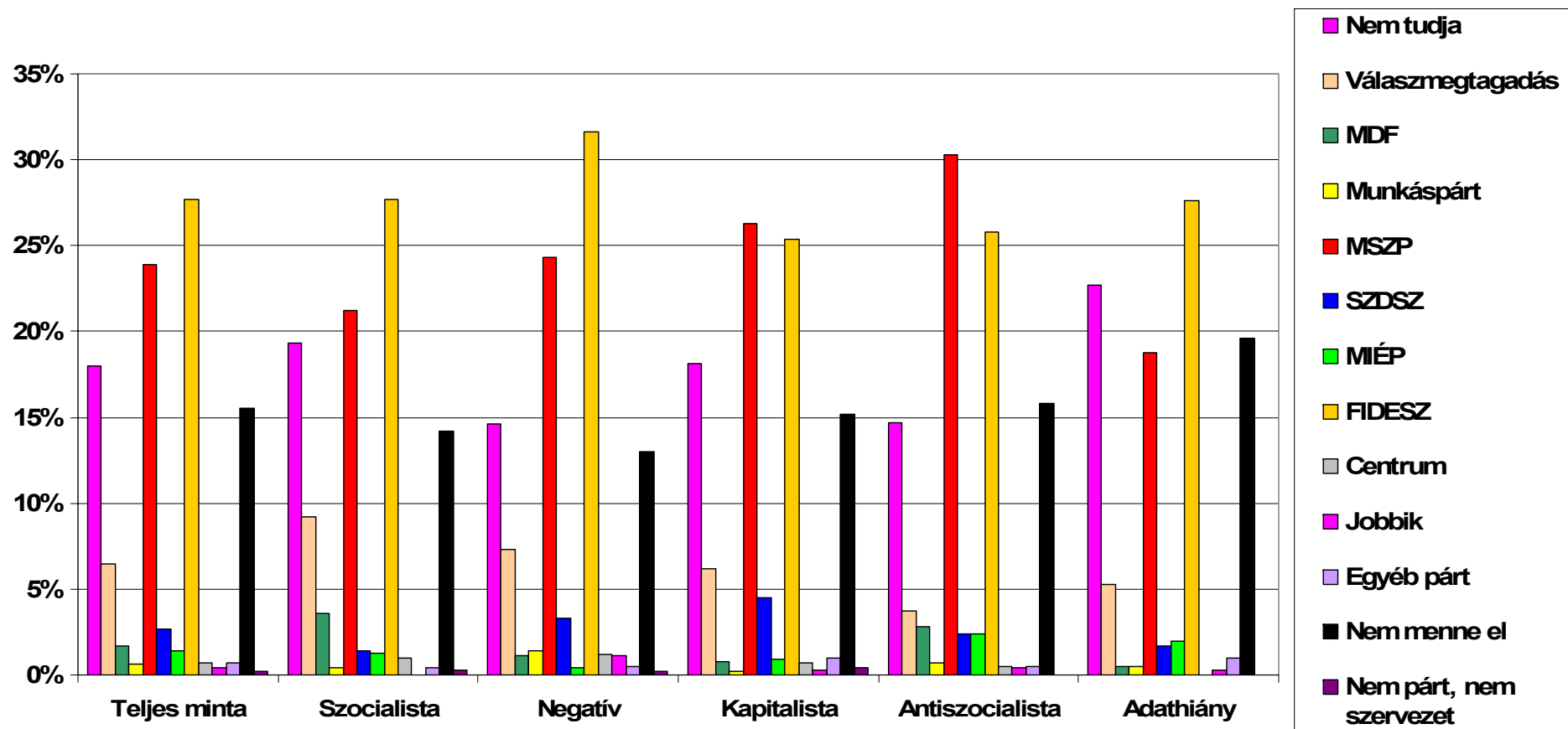
*Mennyire érzi Önhez közelállónak ezeket a nézeteket?
Szonda-Ipsos, 2005. február N=1500*

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Értékrendek és pártpreferencia

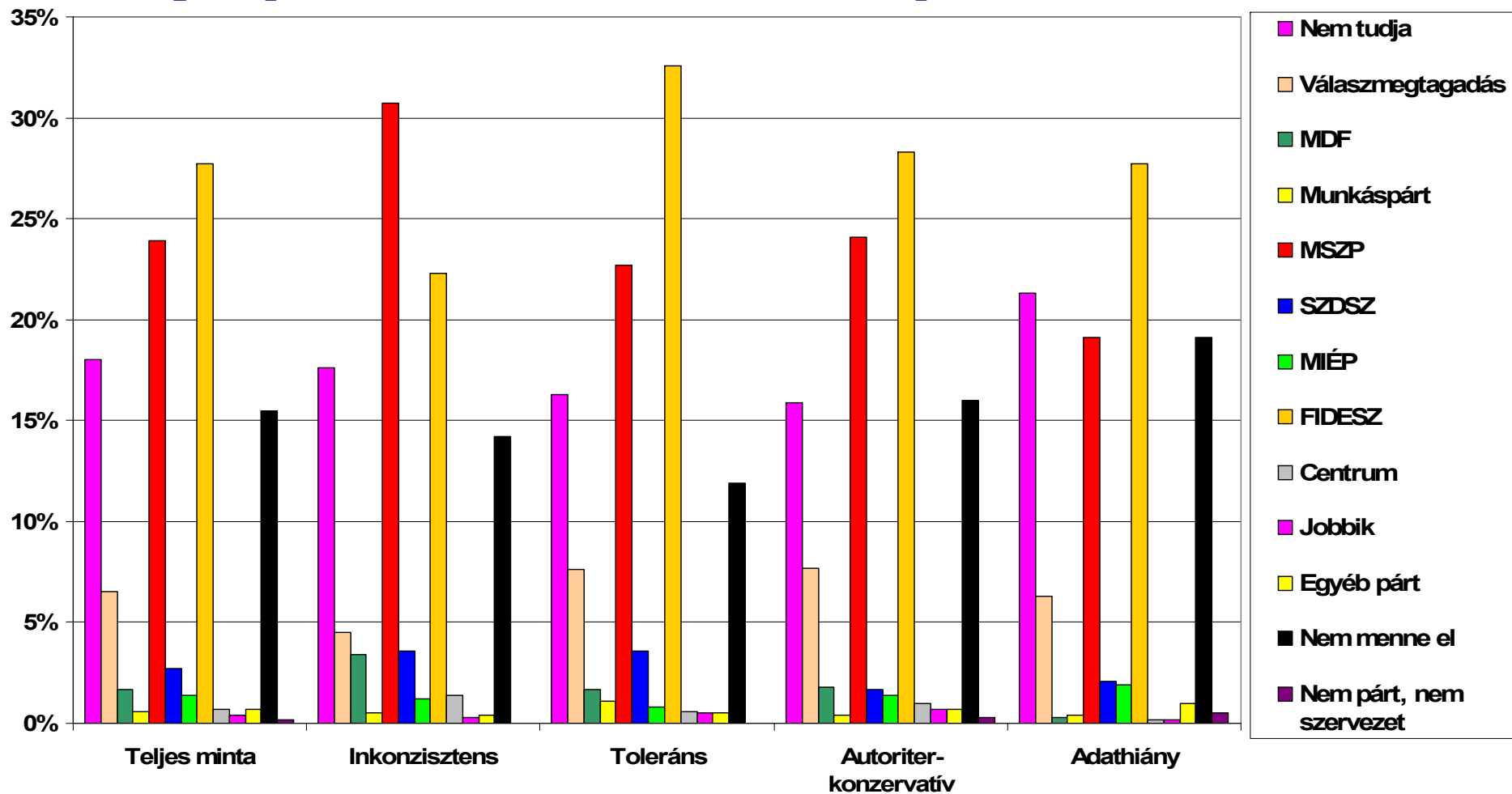
(Ha mégis elmenne, és) Ha most vasárnap lennének a választások, Ön melyik pártra szavazna? (érték clusterenként)

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

Karaktertípusok és pártpreferencia

(Ha mégis elmenne, és) Ha most vasárnap lennének a választások, Ön melyik pártra szavazna? (karaktertípusonként)

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2005. február, N=1500

A hiszterizáltak (35,6%)

1. Ellenzéki hisztériások. Az ellenzékiekkel értenek egyet, és a hasonló véleményűek (az ellenzékiekkel egyetértők) arányát felülbecsülik miközben a kormányoldaliak arányát alulbecsülik. Az ellenzéki hisztériások a teljes népesség 10 %-át jelentik, s ők képezik a politikai hisztériások zömét (71 %).
2. Kormányoldali hisztériások. Kormányoldaliaknak tartják magukat, s saját csoportjuk (a kormányoddallal egyetértők) arányát felülbecsülik miközben az ellenzékiekkel egyetértők arányát alulbecsülik. A kormányoldali hisztériások a teljes népesség 4 %-át, s a politikai hisztériások 29 %-át teszik ki.
3. Közönség. Kívülálló, akik felülbecslik a kormányoldaliakat és/vagy az ellenzékieket. Ők a teljes népesség 21 %-át jelentik.
Ezen belül:
A kormányoldaliakat és az ellenzékieket is felülbecslik: 63,7%
A kormányoldaliakat felülbecslik: 22,7%
Ellenzékieket felülbecslik: 13,6%

Hiszterizáltak és a hallgatók többség

	Átlagos elvégzett iskolai osztályok száma (osztály)	Átlagos életkor (év)	Havi, személyes nettó jövedelem átlaga (Ft)
Hiszterizáltak	10,99	45,17	92191
Hallgatók	10,4	47,61	61499
F érték	14,7	6,45	4,197
Szignifikancia szint	0	0,011	0,041
Eta ²	0,01	0,04	0,004

Adatforrás: Szonda-Ipsos, 2007. január, N=1500

Köszönöm a figyelmet!

www.csepe.li.hu